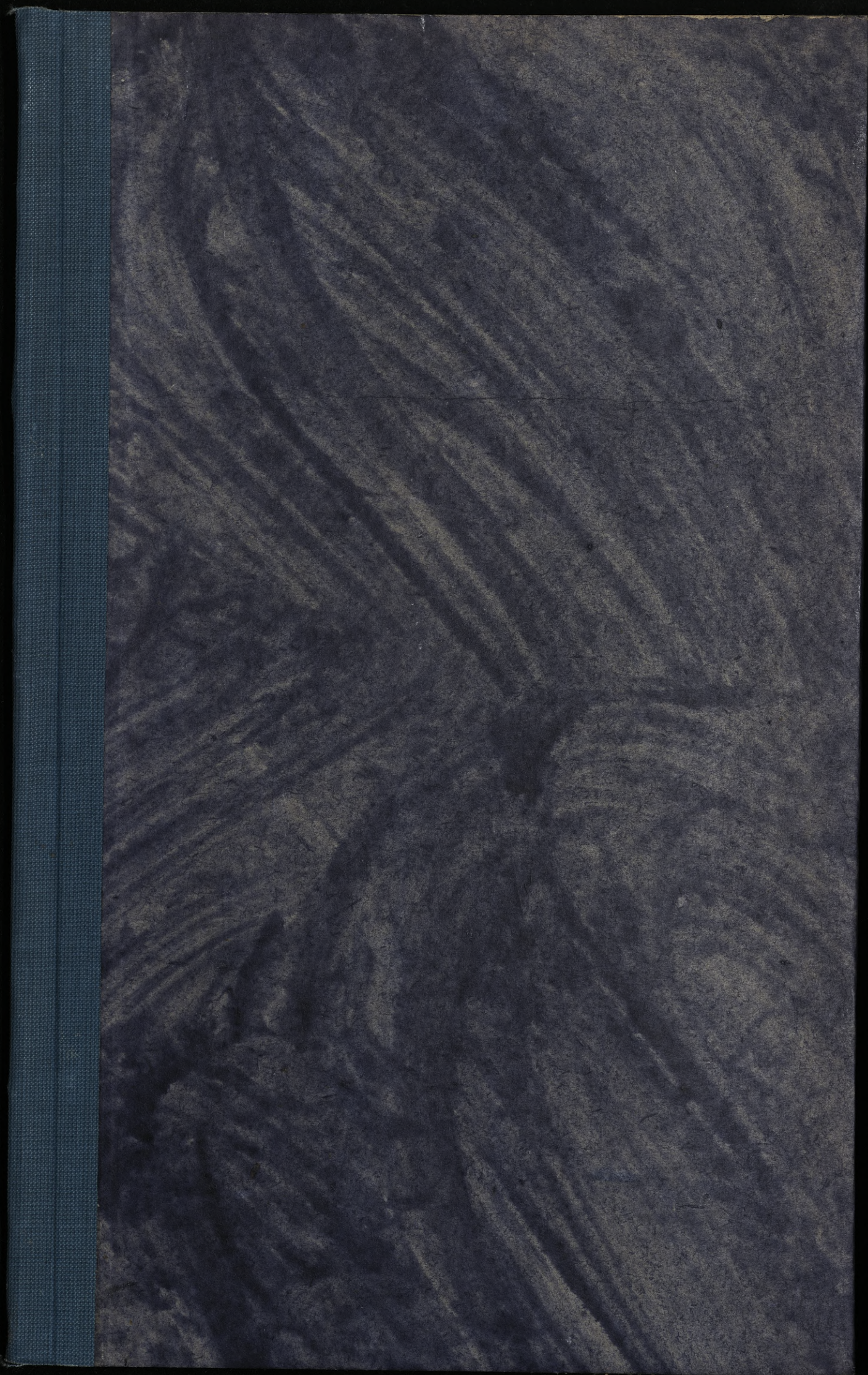
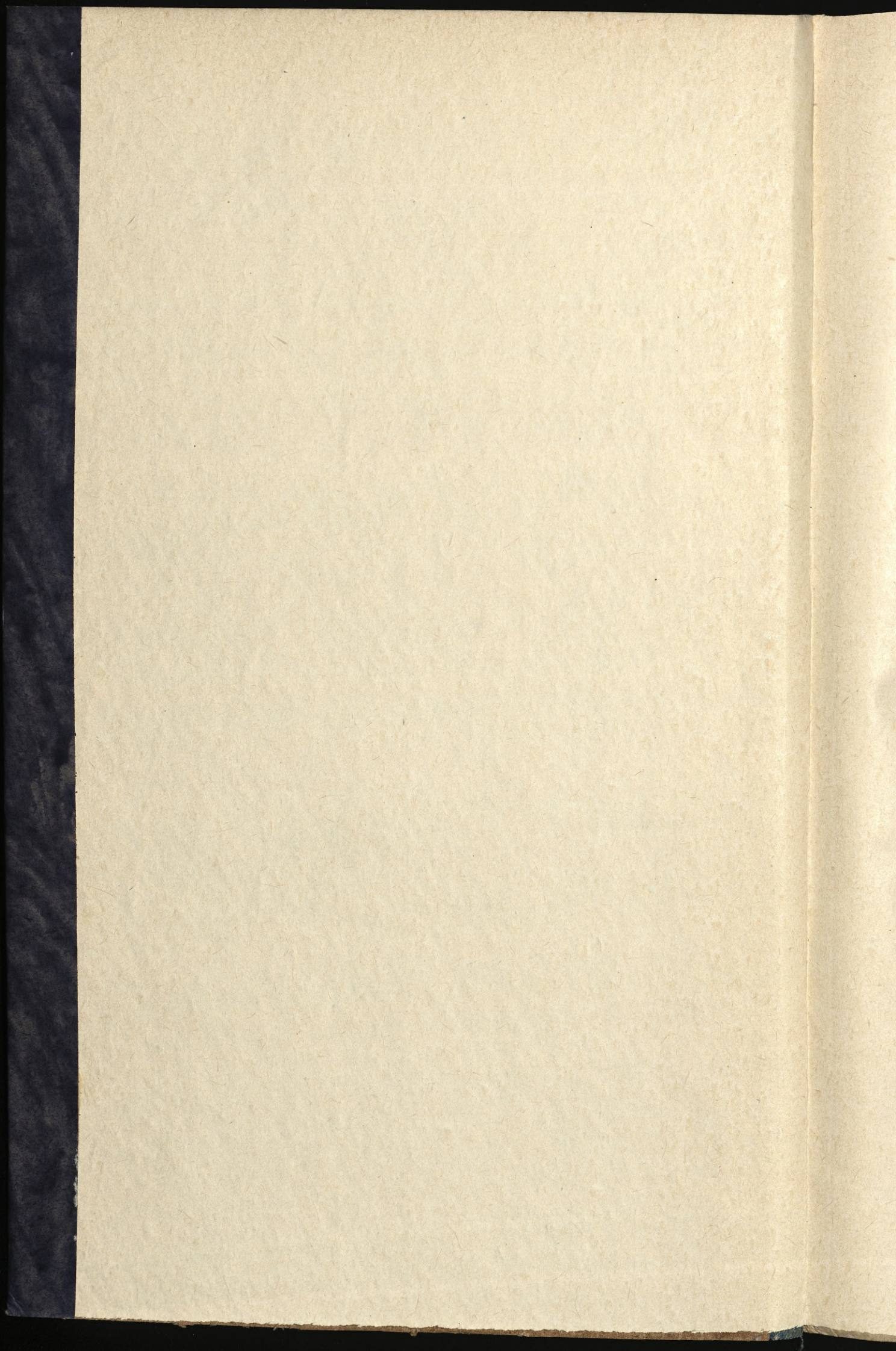

IL

H

D.
Ejusd

Ab

D
Ordin
C

P

. Typis

SENTENTIA

I N

CAVSA HONORIS & VIRTUTIS
ILLUSTRISSIMI & REVERENDISSIMI
DOMINI DOMINI

STEPHANI
HIERONYMI

DE STRE CZ NO

TURNO

D. V. ABBATIS PREMETENSIS S. O. C.
Ejusdemq; per utramq; Poloniam, Prussiam, & Magnum
Ducatum Lithvaniae.

COMMISSARII & VICARII
GENERALIS

nuper

Ab Illustrissimo & Reverendissimo Vagrovicensi Arcopago

LATA

&

Ab Illustrissimo Excellentissimo & Reverendissimo
DOMINO

D. ANDOCHIO PERNOT,

Ordinis GENERALI Facultatis Parisiensis DOCTORE THEOLOGO;
Christianissimi Regis in Supremo Burgundiae Senatu primo
CONSILIARIO NATO.

APPROBATA.

nunc

In Collegio Provinciali Clarae Tumba
IURE CANONICO

Publicè & Solemniter

PROMVLGATA.

ANNO 240

In Turno Merita ex Turno Lex grata Coronat.
plv's Insigne spol nVndat utq; Dabit.

(1737)

GRACIOV

Æ,

Typis Michælis Josephi Antonij Dyalszewsk

R. Majestatis Typographi.

IN AVITVM
TVRNORVM DECVS.

37451

Æquoris edomitâ rabie, pelagiq; profundô;
Portus fidereos anchora terna petit,
Nempe, Diis Sacras amat hæc servare cârinas;
Quotque vehit, cælo tot locat, illa rates.

A L I V D.

Viderat æquoreis TVRNI Neptunus ab Vndis;
Extulit ut victrix, anchora terna caput
Vidit, & è manibus sævum jubet ire Tridentem;
Hæc ait: Imperii sunt sacra sceptrâ mei.
Legibus una potest, gentes frænare superbas
Altera par toti, ponere jura mari;
Tertia Divorum moderatur Classis honorem
Et clavum Imperij sustinet Illa Iovis.
Ergo Vestra D; submittite sceptrâ Tridenti;
Imperium Dom hæc, ter Iove majus habet.

DEDICATIO.

*Ententiam Vniversi Polono - Cisterciensis orbis
iudicio latam, sensu
Capitis totius Ordinis
confirmatam Iure Ca-
nonico in Provinciali*

*Studio plausu solemni promulgatam
Tuo Tribunali approbandam submitti-
mus. Illustrissime Reverendissime Do-
mine MECÆNAS Faventissime. Au-
divimus concordem de Te Virtutum
Dignitatumq; luctam, unita dissidia,
bene secum coherentes discordias. Vi-
dimus Tuo honori suffragantes om-
nes titulos; pensavimus, licet non æ-*

qua lance Themidis virtutum merito-
rumq; Tuorum pondus, & Te; Tibi
ipsi adjudicavimus; ita enim Dignitatū
auges Majestatem, ut fortunam Te
suam Honor credat, ita meritorum
attollis fastigia, ut Virtus Te suum æ-
stimet gazophylacium. Quare jure
merito, nos utriq; Te concessimus;
Tu Illustrissime COMMISSARIE sicut
Virtutibus & meritis Te probas, ita
etiam Honori Te non nega Cui om-
nes candido pectore Cistercienses vo-
vemus; ut omnes honorum gradus, ple-
nus dierum meritorumq; gloriosus tran-
scendas. Libret equiori lance pretio-
sas virtutum Tuarum dotes celeste
Consistorium, ipsaq; tantorum merito-
rum Præsulem, Divina suam ad ur-
nam coronatum ponat Iustitia.

ITA VOVET

Tuo Nomini mancipatum

Studium Provinciale
Claro-Tumbanum.

PANEGYRICUS.

Sq; adeo gloriosam meritorum
TVORVM multiplicasti seriem,
ut non solum ad invidiam sæcu-
lorum, verum ad T V I etiam
Honoris, & Virtutis, de T E
concordem luctam, illa laudabili-
ter exponeres. *ILLUSTRIS-
SIME DOMINE DOMINE MECENAS
FAVENTIS-
SIME.* Traheris ut olim pro more
TVO, invitus ad honores ita ad nostros, ab Ho-
nore Virtuteq; TVIS, Sacros Canones, honorificè
judicandus; & si nostrum de T E non dedignabe-
re iudicium, inadæquata licet celebrandus panegy-
ri. Injuriatus per T E Honor, quia toties spretus,
conculcatus multoties, & quamvis nuper per sen-

A

tentiam

tentiam lectissimorum Judicum in Areopago *Illustrissimi Capituli Vagrovecensis*, atq; per approbationem *Excellentissimi GENERALIS Ordinis* satisfactus, non dum tamen plene contentus, (: ut pote altiora TIBI parans:) hoc ad publicum movit causam forum, Modestiam TVAM, Religionem aliasq; citans Virtutes, ut publicè comparerent, innotescerent universo, & à Justitia damnarentur ad secures honorarias. Exceffisti ABBAS *Illustrissime* meritis & virtutibus, jure meritò, hoc in studio adjudicaris ad fasces, verum ostrò ligatos. Felix tantâ, idq; primâ causâ Mogila! ubi sacrae litis reliquiae, inter Honorem Virtutemq; sepeliendae, velut ad urnam. Justitiae plaudenti elogio componuntur; imò erravit calamus, bonis avibûs e Clara Tumba sub Caelum evolans fama, Honoris Virtutisq; causam, in Vavelli Turribus confidens, illud canet Poetae: *Semper honos, nomenq; TVUM laudesq; manebunt.*

Nec dedignare *MECENAS Illustrissime* quod TECVM Honor jure agat, non enim pro, sed contra impios lex lata est, ut sit de lege probitati locus; neq; sceleribus Jura favent, blanditur Justitia. Est sua Legibus dignitas, indignum autem quidquid exlex dicitur. Jura tuentur Principes, attolunt Majestates, & Reges pacatè regnare jubent. Quid vero indomita Plebs ausu insolenti ageret, si legum iugo non teneretur? quid Cives sine Curriis? Vniuersi certe extra orbitam æqui justiq; excederent, si sine lege vagari permitterentur. Per leges stant solidius Provinciae, inexpugnabilius quam murò defenduntur Civitates, & singuli subjacendo illis, assurgunt fortunatiùs: Nec igitur TVI Honoris causa, suae patietur gloriae præjudicium; permitte tantum svadam Oratoris hoc in foro de

TE

TE disceptare; vel potius quia nullius ora TE di-
gne laudare sufficiunt, audi Honorem TVVM
Virtutemque, de TE concludentes. Verum equi-
dem est, quod à TVIS meritis pro Domo TVA
sollicitamur Oratores fieri, aut discernere oculatissi-
mò judiciò, quantum eloquio nostro, incumberet
onus, si ad TVI Honoris Majestatem, laudum
suffragijs attollendam, totum fere Orbem modicâ
revolvere periodò, uno dictionis Oratoriæ impetu,
præcipitatum sæculorum lapsu universum, cogere-
mur revehere; idcirco TVA de TE loquantur me-
rita, ipse Sacer peroret Honor, concludat Virtus.
Ego laudum TVARVM præconem agam, quid-
quid de TE, in Sacrario Divinæ Themidis, in
partem Honoris & Virtutis statutum fuerit, fideliter
relaturus.

Causidicum ipse agerem, (:iniquit honor:) si
par tantæ causæ forem Orator; at quis tam grandi
moli, idoneos supponat Atlas lacertos, cum non Pa-
trium tantum, verum & externum cælum, plenum
divègestis TVRNI, ruat in caput? Superi publicos
fāmæ præparate lituos, vel os loquatur Divinum,
quod ineffabile terrigenis evidenter est. Ne vere-
re! Sacra Themis ait: ad vota TVA, Tullius de-
centi verborum apparatu, Reginam comat Eloquen-
tiam, pro Majestate TVRNORVM gloriæ. Pleno ef-
fundat ore, profusoq; in gaudia corde suos fontes
Orator, in quibus TVRNORVM gloria, sub avito Do-
mûs decore, vela purpuris agentibûs, ad Fortuna-
tas appellat Insulas, atq; coronatum tangat portum
carinîs. Nunc Orbis audiat quomodo *Justitiæ Rhe-*
tor dicturus ad aram TVRNORVM merita, virtu-
tes, Domûsq; gloriam.

Honor
petit Pa-
tronum.

Tullius
exordium
honoris
causam.

Vnde Honorariam exordiri causam debeam...?
quos caput pro Honoris spatha, dignos pariet conceptus? aut quo de fonte hauriet facundiam? anceps fluctat animus. Compendiosos enim oratorios agnoscit suda latice, dum profundo cultu plantas *Illustrissimi* alluere necesse habet. Altum honoris est amplitudine dignitatum, atque sanguinis Nobilissimi dilatatum profluvio, intra limites brevioris sermonis comprehendi non potest. Ergo prorumpite toto aggere oratorij fontes, vastioreque alveo, quam septenarius Nilus ostium, campos inundate Tullianos, ut de sterili dictionis gleba aurea surgat messis gloriæ Domui ABBATIS *Illustrissimi*. Vbere fluite vena, verborum scaturigines, ut vel ex hac inundatione optata emergat panegyris. Et jam ne copioso fluctu, in enatatura ad TVRNORVM Domus gloriam elogia, profusus Tullius se concredet undis? parum est; & si ad aviti decoris encomia, totus immergi debeat. Res enim non absque mysterio, in principio dicendi illi proponitur, ubi abyssum gloriæ, sola profundissima, in sui laudes exigentem ingenia, Gentilitiam conspiciunt trinitatem anchorarum. Certè nodus hic insolubilius Gordium, quia ipsis ingenij acuminibus vix attingendus. Cui primatum ad elogia decernere? cui secundos, ac ulteriores ad summa ascensus, spe firma polliceri? Cui magis in trino perfecto convenit præstare cultum? Cum singulæ altum petant honoris; quævis eodem sanguinis tincta murice, quævis eliquato frontis sudore. *Illustrissimi*, pro DEO & Ordine circumfusa; omnes unius Decus TVRNI. Certe nulla spes fluctuantis animo, ad optatum deducendi portum panegyrim superesset, nisi unicum sciret, illustriori Cynosuræ, promicans radio, & cunctis supereminens salvativum,

vativum, avitum scilicet Domus insigne. Illud est, quo spem firmante, Religionis Classis securè ad portum salutis eluctatur. Illud est, quod Cistercij gloriam in alto tenet. Illud demum est, quod a naufragio tuctur Patriam, quo latrantes hæreticorum, contra Petri naviculam domantur Scyllæ. Etiam proinde *hec teneat nostras anchora iacta rates.*

Ovid.

Causæ meritum utpote famâ suâ par universo, in Sacrario Divinæ Themidis non expono; ne tamen Honori causa, suo se in lumine condatur, eam Sacro Tribunali, sub umbra dictionis ab origine propono. Eminentior enim surgit moles, forti nixa, fundamento Excelsiorem se in altitudine metitur Libanus, si ad radicem amussim ponatur. Fluunt pleniore alveo flumina, quæ fontes dilatant. Clarus Sol in meridie, quia nec in oriente obscurus. *Illustrissimus ac Reverendissimus Dominus STEPHANVS HIERONYMVS TVRNO*, omni titulo, quovis Jure, debetur Honori; sive enim natales illius spectentur, honorati sunt, ac illustres; sive merita computentur, mente revolvi nequeunt absq; corona; sive demum *Abbatem Commis-*
sarium adorem, Illius fastigia suprema. Adsint *Illustrissimi TVRNI* ortus testes oculati; fidem evincant, an non idem qui solis erat? ad gradus hic, & ille natus, quibus meridies adstat Illustrissimus; quamvis natura terris unum, astris præfecit alterum. Si tamen virtutes Ejus cælo dignæ spectentur, Divorum occupant Majestates, & ipsam solis Regiam superant: qui in fascias donasset radios, suum in cunas currum, domum quoq; in natale solum, nisi Patriam, habuisset Infans non absimilem. Inde vero Tantus erat ab ortu, ut minus esset, quidquid Illô dignum offerret Honor. Invisibat ergo

B

sæpius

sæpius cunas, pro fascijs, alligabat purpuras; pro-
tæniis, Heroum baltea, & pro Infantili panno, aut
vellus Jasonis apposuit, aut ostrum pretiosum. Lu-
sit identidem cum infante Regnorum pomis; rota-
bat coronas, quas tamen sistebat sceptris, ne in ca-
put inciderent, quod servabatur Infulis. Gressum
docuit ipsa dignitas, sed illum, quô altissimos ho-
norum gradus transcenderet, ibiq; pedem figeret,
ubi aut nemo aut pauci consistere possent. Vidis-
ses proinde, quomodo tunc etiam, alto passu ho-
norum Olympia decurrebat, quomodo ad metam
gloriæ properabat, quomodo emenso meritorum
virtutumq; stadio, metebat laureas, carpebat ado-
reas, & præcurrens pares, coronata in termino asseque-
batur bravia. Nil Illius ad Summa tardabat ascen-
sum, cum dignitatû apices ipse pedibus inclinaret Ho-
nor. Fateor succumbebat quandoq; incendens imbe-
cillitati naturæ, sed Anthæus, mox fortior surgens a casu,
lapidemq; illum tantum offendens, qui vel diade-
matis pretium, vel altioris esset dignitatis funda-
mentum. Non Solus tamen, licet omnis, gressus
Infantis honoris erat. Fortis animô, mente subli-
mis, incessu Augustus, Corporis Majestate Cæsar,
responsis Apollo, clarus in obscuris, facilis in ardu-
is, Pantheon quoddam Deorum colebatur, in quo
omnia dignitatum appenderentur insignia; aut titu-
lorum ara, cui vota sua offerret honor; & quid-
quid illustre habuit, accenderet in ea. Quid deni-
que si natum recenseam ad Infulas Caput? frontem
dicatam Tyaris, aptum coronis verticem, Aristarchi
supercilium, murice depictas genas, Athlantis hume-
ros, nunc Cistercium attollentes polum? Thronus in
his omnibus eminebat Honoris. Miramini Thro-
num? Credite! hunc non verborum fastu erectum,
sed

sed Latij fastis infundatum. Evolvatur Protocollon
Romæ, non prius legetur Caput orbis, quam Sere-
nissimi Throno huic affines. Fidem, si cætera fingens
merebitur Poeta, Regibus Latini populi, prætulit,
ille Æneam, Anchisen portantem, sed TVRNVM,
parem notavit Æneæ:

Et TVRNO si prima Domûs repetatur origo,
Inachus Acrisiulq; Patres, mediæq; Mycænæ

lib: 6.
Æneid:

NEc sufficit ex tanti Sangvinis Erydano, Latij
oriri Phæbum, plus virtute sua illustravit
mundum, quam ceris Majorum. Audite! quæ Mar-
tis accendenti rogos, fert spolia laudum, Regia
Mater.

Sunt Tibi Règna Patris Dauni, sunt oppida multa.
Capta manu, nec non aurumq; animusq; Latini est.

Decus Imperiumq; Latini.

Æneid: 12.

TE penes, in TE omnis Domus inclinata recumbit,
Turne in TE suprema salus.

HÆc, flendo Illa, ut Martem extingueret;
cæterum pares ipse fundendo hosti lachry-
mas arbitrabatur, non sibi: etenim, *Hunc*
atavi Reges, hunc claris dextera factis ad illustriorem
ab hostium occasu triumphi gloriam, inflammabat;
quare cædes tantum spirans, & æstuans irâ dixit:

Vobis animam hanc Soceroq; Latino.

Turnus ego, haud ulli veterum virtute secundus,
Devoveo.

Vicisti honor! Tibi laurus metuntur, dum a
TVRNIS seminantur victoriæ; imô Ti-
bi TVRNI victores, dant vincetas ma-
nus. Non poteras prædâ nobiliore frui. En! ul-
tra Moderatores Regnorum, sub uno TVRNI

Nomine *Illustrissimum* COMMISSARIUM hæreditario cum Aboriginibus jure, Regem possides animorum. Natus est animis imperare; id testatur. *Illustrissimi* Genitoris Regium, quia CASIMIRI Nomen, hoc probat effuso in omnes corde *Parentis Illustrissimæ* Pelicanus. Par hoc, nunquam genuit, nisi summis pares; nunquam educavit, nisi omni spe Majores. Assurgebat & illis ipsis Polonia, ut in CASIMIRO TVRNO, non Filiorum tantum, sed & Patriæ Patrem adoraret. Toties enim integritati suæ, bene provisum gestit, quoties in partem consilij Ejus declinabat; toties securam in periculis, quoties forti protectam dexterâ; toties iniquæ prævalentem forti, quoties Ille ad mentem Justitiæ, librabat causas. Suspexit Virtutem tantam Divina Themis, & ab ulteriori vitæ absolutum processu, illis credo adjudicavit sedibus, quas virtute conspicui, ætate gravati, coronis onusti, occupare viri. Non cieo lachrymas, momento quovis Maternum in Filijs alentes amorem: amabatur bonitate plena, colebatur pedissequo virtutum honore, suspiciebatur ab omnibus, omnis probitatis Idea. Vidisses, a collo eius pendentem, singulorum amorem; spem de sinu certantem; Fidei acclinatum caput; totamq; fundamento sanctitatis Humilitati innixam. Splendorem aliæ Natalium Illustrium, aliæ dignitatis primatum, fortunam aliæ, raræ virtutem pro dote afferunt; Hæc quæ divisa beatas efficerent, collecta tenuit, Domuiq; *Illustrissimæ* TVRNORVM intulit. Hæc tot Patriæ Aquilas, quot Filios per sublimia volare docuit. Hæc *Pelicanus* LAKINSCIORVM, velut pulvinaria Deorum, quieti obtulit, se pluries insequentis honoris; id unicum sibi honori ducens, quod totam se pro Cistercij eviscerasset

raffet gloria Premetumq; suis protexisset alis. Sudant
monumenta hucusq; ac si graviter ferrent, Deus
tantum, oculis mundi subductum. Langvet Preme-
tensis Rosa, absq; Illius gratiarum rore; quem ni-
si de cælo spargeret, marcesceret.

Tantos Antecessores, TE solo præcedentes tem-
pore, publica fatorum lege terreno iam exemptos
foro, TV ipse ABBAS *Illustrissime* in iudicarium
revocasti processum. Omnium Viva Imago es,
nec conspici, quin Illi videantur potes. Vivunt
non absq; prodigio, TVIS post funera reanimati
factis; & TE comparente, cernuntur Illustres Ante-
natorum Vmbræ, ad proceritatem animi TVI
extentæ. Magna est in amissis Maioribus TV-
IS multorum sæculorum iactura, sed immortalita-
te meritum TVORVM compensata. Innovas
virtutum coloribus, pallida morte extenuatas facies,
& vitam inspiras expirantibus, dum æternam vel
iis impetras, vel TIBI, omnium in cordibus pro-
mereris. Credes tacto singulorum pectore, quod
primum in illis vivens, mortis ignarus sis. Do-
cent universos nescientia scripta fatum, quanti fue-
rint Aborigines TVI; distinctius tamen in TE V-
no velut primo Capite libri vitæ Illorum, *Com-
missarialibus Abbatialibus*, pluribusq; aliis inscripti
titulis legimus eorum singulos, & pleno gaudii
sensu adoramus. Speculum TE dicerem, in quo
Majorum TVORVM concentrata virtus plus reful-
get quam solis radii; aut mare quoddam omnia
Heroici TVRNORVM sanguinis complectens flu-
mina; vereor tamen ne prætermisiss documentis a-
liis, mox altum capiat honor. Superfunt autem
præter monumenta Majorum, vivi adhuc contra
TE audiendi Testes, eo fideliores, quo TIBI *Pre-*

late Illustrissime amiciores. Prius est: *Illustrissimus*
SIGISMUNDVS TVRNO Exercituum Sacrae Re-
giae Maiestatis Colonellus Germanus TVVS. Al-
ter ANTONIVS TVRNO Tribunus Califfiensis,
Felix potius dicendus quia secundus a TE *Mace-*
nas Illustrissime Frater TVVS, semper dignus, quē
gemmis enutriet, cui Regnum Cleopatra propinet.
Tertius JOANNES TVRNO Cohortis Militariae,
Capitaneus, natu quidem minimus sed par maxi-
mis. Hi omnes plusquam fulmina belli, Periclem
agunt pro Honore TVO, quoties post incisa ini-
micorum capita, in perniciosae Patriae, vitae perio-
do, punctum querunt honoris; quoties stylo ferreo
in cervicibus hostium, immortales perennaturae glo-
riae exarando characteres TVRNORVM Nomen
inscribunt honori; quoties sub avito Decore Regis
fortunam vehunt. Et vere ad tuendam Majesta-
tem Augusti, suppar est SIGISMUNDVS; ad
gratiarum Regiaeque Munificentiae ostensionem JO-
ANNES, ad motis in Regno, velut Tridente,
imperandum fluctibus, ANTONIVS ita ut felicio-
ri quam olim sorte, tres in Iis orbis adoret Ho-
norios. Dormiat secure etiam inter fluctus procel-
losi orbis Salvator Gentis liberae Poloniarum Rex
Clementissimus, Militiae enim Illius TVRNOR-
VM tenet anchora Classem.

Sistuntur non inaequalia ferentes documenta &
jurati Testes; Habet Divina Astra in *Illustrissima*
CHRISTINA SZEMBEKOWNA *Ca-*
stellanide Naklensi, dilectissima Illustrissimi SIGIS-
MVNDI TVRNO claram honoris in regali
avitae Rosae folio explicationem; quam innuisse sat
est; quis enim Hujus Domum pari laudum conatu
attollere sufficiet? in cuius elogijs desudarunt saecu-
la.

la_, posteræq; ætates laudibus implebunt fastos. Hæc vel unica, totam Honori addit pulchritudinem; in vultu, sui ævi Pandoram_, in moribus Innocentiam, in Amore Charitum Ideam vivis expressit coloribus. Vehit & SZOŁDRSCIORM Navis ad Bonæ spei Promontorium Honoris causam, colligata TVRNORVM Anchoræ, in Perillustri ANTONINA e Turnis SZOŁDRSKA sorore Tua Germana Abbatum maxime. Spectate Fortunæ ingenium, num melius convenire poterant duo hæc Nomina rebus; ne aliquando procellosi Eoli scopulis Patritiam alliderent Navim adscivit sibi anchoram. Ita nimirum decuit ut ANDREÆ ratis retibus TYMOTHEI piscatura fortunam, sua non destitueretur Anchora. Ergo felices navigate ad portum gloriæ, securi ab omni fatorum turbine, nullæ vos infortuniorum jactent procellæ: Avitum Domus vestræ Decus, sit velut Navis Institoris, de fortunæ penu portans panem. Superate omne honorum altum, & in mare purpuratum, vestrum effundite sanguinem, per quod ipse navita honor vehatur gloriose_.

Longum esset, imo sæculorum opus, si ad Honoris causam Illustrissimi Commissarij, singula ad calculus vocarentur documenta, numerum enim excedunt Oratorium, quia sunt penè infinita_. Illos tamen, quos omni exceptione Majores fecit honor, testes statuo; & illos, quos fæderato sanguinis nexu Magno TVRNORVM Nomini junxit amor; ut: ARCEMBERSCIOS, SZEMBECCIOS, SZOŁDRSCIOS, CHOCISZEWSCIOS, SWINARSCIOS, BRONIKOWSCIOS, BNINSCIOS, IWANSCIOS, KIERSCIOS, aliosq; innumeros, quorum gloria in Illustrissimum redundat

COMMISSARIUM, præbetq; insigne honori documentum. Taceo alios nullis tacendos sæculis, qui dignitatum altitudine, causam attollunt honoris. Taceo Illustrissimos TARNOWSCIOS, si tantum silentio possunt ora comprimi. Ipsi enim tot lingvis loquuntur, quot stellas avitum Domus præfert Decus. Stant pro Actore *Illustrissimo* velut fixa sydera augent crescenti lunâ ABBATIS gloriam, ut totum impleat orbem. Quantum enim meritis virtutibus, atq; summis dignitatibus, totam illustrarunt Poloniam, in tot supremis Exercituum Ducibus, Senatoribus, Comitibus in Tarnow, tantum TVRNORVM Domui, eodem Amore, * quo in sæculorum fastis nominantur, juncti, afferunt honori testimonium.

Jam honoris ipsius bene merita, tanquam præmium exoptant suum *Illustrissimum Commissarium*. Longo equidem sæculorum tractu, TVRNORVM Domui inserviit Honor, ut Te sibi ABBAS *Reverendissime* emeretur. Egit militem in tot Heroibus, ut pro stipendio, omnem Tibi ferret dignitatem. Laboravit usq; ad purpuratum sudorem, apud Prædecessores Tuos, & si quando fessus, in throno recubuit, collateralem Te exoptabat. Ipse per altum sanguinis navita, jaciebat Patritias Anchoras, ut in fausto stares portu gloriæ. O grandem nec contemnendam de Te Honoris sollicitudinem! alios se insequentes fugit, Te fugientem sequitur, & super Crucem Præsuleam jurat se fore stabilem.

Hæc sunt clarissima Honoris documenta, quovis Jure, omni titulo *Illustrissimum Commissarium* sibi vindicantia. Age ergo Divina Themis pro Honore Præfulis;

* Comites in Tarnow cognomento AMOR vocitantur. OKOLSCIUS.

Præfulis; Ego principio infundatus Juris, amplius per se clara, non probo, ipsis utiq; secuturis probanda sæculis; sed standum esse pro Honore concludo.

Egisti (inquit Virtus:) pro causa Principalis Tui, nondum tamen ex æquo probasti; plura dum TVRNOS nominasses dixisse debueras, si non ipsis sæculis grandis labor esset, laudibus insudare tantæ Domûs, totq; orbes volvere, quot periodos punctum tangere qui vellet honoris. Non utiq; ego *Illustrissimum* TVRNO Honori invideo, sed pro Abbate meo *Reverendissimo* contendo. Virtutum etiam omnium suffragio, quovis titulo æstimandus TVRNO, sed virtutis Amator Reverendissimus, ipsius honoris judicio cui decernetur? Eundem si dicis *Illustrissimum Commissarium*? Sacer hic honor est, mihi debetur. Novit orbis TVRNO-RVM Domum honorum inquilinam, sed non minus virtutum amantem. Si pro STEPHANO omnem movisti lapidem, quem in titulum honoris erigeres; nec HIERONYMI adeo vile saxum ut pro fundamento virtutum poni nequeat. Hac de causa non otiosa in foro præsentis, adsto ante Tribunal Themidis. Pares nos causa habet, quem tamen majorem? a lance pendet Justitiæ. Præripuit quidem Actoratum mihi honor, verum quo ausu? quo sententiæ vestræ præjudicio? decidite! Orbis enim sensu decretum est pedissequum esse Virtutis Honorem. Sed nèq; hoc mihi inglorium, quod citata compareo, virtuosum enim est ferri ad honores non ire. Ut tamen submissa Virtutum Majestas, debitam honoris venerationem habeat, tuo favore Themis, florentem semper in Præsule meo Hortensij commendet facundia.

Virtus Re-
spōdet ho-
nori.

D

Quod

Hortensius
pro virtute.

Quod Virtuti debeatur ABBAS *Illustrissimus*
jam Univerſus Cisterciensis probavit Ordo, exper-
ta Italia, mirabatur Gallia, totusq; hōc plenus orbis.
Verū ut Polona, Prussica, Lithvanāq; hoc in Pro-
vinciali Studio Astræa, instruatur melius, *Illustrissi-
mum Commissarium* suum, tantarum virtutum esse,
qualem retroacta vix adorarunt sæcula, posteræq;
exoptabunt ætates, rem ex ordine edissero: Ipsa
Innocentia Matre genitus *Præsul Illustrissimus*, nutri-
tus Pietate, educatus sanctitate; Justitiā excrevit, ado-
levit Deorum Charitate, omneq; virtutum genus
fecit sibi consanguineum. Vidisses tunc sapientem
Infantiam, pubertatem prudentem, adolescentiam o-
mni virtutum ornatam Magisteriō. Composuit fa-
ciem Modestia, clausit oculum verecundia, ne aut
grandi supercilio, terrerentur cæteri, aut importuna
Curiositas, velut per fenestram inquilinas specularer-
etur virtutes. Ora regebat pudor, pectus intaminata
Conscientia, lumbos accinxit Fortitudo, manus re-
solvit Liberalitas, totum deniq; Adolescentem TVR-
NO ornavit maturitas. Illiadem complectar in nu-
cleo: *Sic oculos sic ille manus sic ora ferebat*, ut aut
virtutum Ideam diceres, aut ipsa cælo de lapsam,
hominem induisse virtutem. Sanè de Illo Poeta.

Sarb:

Excubat in medio Tibi pulehra modestia vultu
Et Niveus roseo regnat in ore pudor
Simplicitas oculis, sacra facundia lingvâ
Ridet in ingenuis Gratia viva genis
Majestas humeros, placidam Clementia frontem,
Pura verecundus pectora candor habet.

Virtutibus nobilissimis adornatum Juvenem, Sa-
cra Cisterciensis adamavit Religio; verum
ut fortem animo, pingvem virtutibus, enu-
triret melius, Olivæ tradit educandum. Credo id
Consilio.

Consilio Superum factum, unctus enim Domini, quo inungi haberet, providit Oliva, aut forte ut in fontibus Cistercij emineret, ab Oliva nutriri debuerat. Permite hic ABBAS *Illustrissime*, permittite modestæ virtutes, Matrem vestram laudari, ut enim Vos Matris hujus gloria, sic illius dignitas Vestra est. hæreditas.

Vere Oliva fructifera in Domo DEI, aut potius Domus DEI, Oliva fructifera, quia Domus pacis, & universæ Mater virtutis. Mater quæ totum per Orbem, spirat in filijs sanctitatis odorem. Mater cujus fructus, arridet Deorum gustui, cujus fragrantia cælos recreat, sapit Superis; cujus suavitas, bonus odor CHRISTI. Mater quæ etsi non Augustos, tamen (: ne dicam :) summis Majores, orbi in stuporem, cælis in decorem genuit, ac in lucem publicam, utpote Illustrissimos edidit. Longum esset. etiam ipsis sæculis recitasse seriem, quos Cælum in suum scripsit Cathalogum; Ordo Cisterciensis suum in Album & Cæli & Abbatiae Candidatos; Reges in regale folium Secretarios, Respublica Senatores, Patria Tutores, ac suum Decus. Tres nunc orbi lucentes & Ordini, Illustrissimos, velut tres soles, publica colit veneratio: Te primæ magnitudinis sy-
dus, quia ILLVSTRISSIMVM COMMISSARI-
VM. *Illustrissimum* JOSEPHVM HYACINTHV
RYBINSKI *Abbatem Olivensem*, ipso nomine, ad perfectam honorum diem accrescentem. Et *Illustris-
simum* GERARDVM PASTORIVM, cui Submon-
tana Abbatia, struit gradus ad Olympum gloriæ. Tres vos licet fugientes Infulatus secutus honor, quia sibi omne perfectum, in terna Vestra stabili-
vit Persona. Nunquam vidimus Majorem ternari-
um; nullus Vestrum Alexander, omnes Magni, sum-

mis omnes pares, quilibet honoris honor. Luctabantur Infulæ, ut Vestro de vertice, attingerent. Dignitatis culmen; nunquam a Cælo honor abijt, nunquam Scipiones surrexêre humo; Illustrissimi tituli, tanquam votivæ tædæ, ardebant ad aras, ut Vos a Superis impetrarent. Constat enim Orbi Vestra pietas, Religionis amor, indefessus Divorum Cultus; constat pacatis Natos Oleis, constat Superis acceptos & imis.

Nutrivit hæc Pietatis Mater, etiam Oleô Sapientię, tot Sapientissimos Doctores, quot Filios numeravit. Ut alios taceam, Tui *Emeritissime Admodum Reverende Pater* IVO ROVEDER Prior *Olivensis* oblivisci, iniquum est. Ab hac enim arbore, tantus pullulasti laurearum decor, velut virga Mercurij, seu sapientię insigne; nec immerito: ita enim convenit, ut ad pacis Oleam, Doctorales emineant laureæ, tantæq; Matri, tales debentur Filij. Quæ Tibi Religionis cura? quis charitatis ardor plurimorum annorum Secretarie? Intaminata fides, incorruptus Ordinis amor, morum integritas, Tuæ sunt virtutes, quas hæreditario Jure, a tanta Matre derivasti. Huc totum Olivarum succum, huc a fronte. Tua eliquatum sudorem, quasi cælo deciduum in commodum Ordinis rorem; huc nectar linguæ, huc totum Te colligis, ut semper jucundum, nunquam non redolens, condas sæculum Religiosum, utriq; Polonæ Provinciæ. Hinc merito Doctoralem merueras annulum, quia nullibi melius, quam sub Tuam gemmam, omnia Provinciæ arcana concedi poterant.

Neq; alterum honoris fructum tantæ Matris, possum omittere. Fructus hic omni accommodatus gustui, (:uti-nam sit Regum deliciæ!) fructus aureus, gemmis

gemmis distinctus, aut potius ipsa Doctorum gemma. *Admodum Reverendus Pater* ISIDORVS TOKARZEWSKI *Prior Mogilensis Sacre Theologie Doctor Regens Studij.* Diffundit se totum Polonum, per orbem, illius famæ bonus odor, quantumq; sapiat, fructus hic, illi norunt, qui vel unicam de illius Oleo Sapientiæ libarunt guttam. Effudit se, velut mare quoddam scientiarum in suis avitis Fluvijis, & in abyssum profundissimæ eruditionis, ita influxit, ut mergi cogeretur, quisquis scrutari exambiret hoc profundum. Contra torrentem niti videretur, qui Partita Illius Flumina, alveo suæ tenuitatis vellet comprehendere. Tantum in Illis latet, mentis profundum, ut alterum, sed secundum fecisset naufragium Aristoteles. Novit optime eruditos componere fluctus, atq; docta jungere dissidia, utpote scientiarum unio. Liceat nunc scrutari, an Illustriores Soli Theologico sint radij, quam clarissima Illius cognitionum dies. Concurrebant toties, cum in illo publicæ disputationis theatro staret, magna Scientiarum sydera, sed lumen quod Oliva aluit extinguere non poterant. Confluebant eruditionis fontes, docta sudabant capita, ut illi scientiam suam affunderent, sed abyssum experti. Quæ vero frons Illi doctior? ludit nonnisi cum difficili argumentorum alea, & de dubiis eruditis, certum refert triumphum. Restabat ut Theologicæ laureæ gravem, meritis verticem, submitteret, manumq; porrigeret annulo coronandam. Restabat ut docta Pallas, Sceptrum Provincialis Studij; Regenti aut potius Regnanti, quia victori animorum offerret. Sed nondum finis, majora enim honor parat. Alios sexcentos, postera laudabit ætas, qui nunc inter ipsa Silentia Religiosa vocales, ac inter umbras pretiosæ amant latere.

Ecce quantam ABBAS *Illustrissime* a tanta Ma-
tre habes gloriam. Tuæ hæ sunt omnes Magnæ
Religionis Pater virtutes, quas in Filios Mater
Tua partivit. Qua propter ad huc Te ad Ma-
trem hanc laudantis vocat dictio, vel ibi suæ tenu-
itati blanditura Tecum, cum Magnos COMMIS-
SARIJ passus assequi nequeat. Animadvertis for-
san *Illustrissime*, neq; me ordinare quæ prius, quæ
ponam posterius, & sæpius eadem repetere, quæ
jam attigerat Oratio. Ita est, præstantem enim o-
perum Tuorum bonitatem, sic amat Orator, ut
neq; animo, neq; cogitatione divelli possit. Illud
videlicet sinceri amoris ingenium est, ut semel di-
xisse quæ dilexit, non satis habeat; narrat, renar-
rat suos amores, & veluti nihil aliud meditentur
cæteri, nihil ament, nihil audire cupiant, evulga-
ta obtrudit iterum, hauriente animo delicias, ex
inso pereuntis famæ supplicio, cum vel hæsitare,
vel errare arguitur, dummodo constet, non ideo
loqui, ut disertus sit, sed disertum velle esse ut a-
met. Quare non tam quod cucurrerit, quam quod
currere post vestigia, festinantis ad metam virtu-
tum cessat, lassata oratio in alteram Aram vallem
declinat. Quid egerat in Nube Vallium? Æstima-
tissimi pretij gemma, profundum; Virtutum Imago,
umbram Aurea Anima, terra viscera amabat. Fru-
stra tamen tot conatibus moliebatur, ne summus
putaretur; nunquam major conspicitur Titan, quam
cum declinat ad occasum hoc est ad Claram Val-
lem. Et vero minus illustres fuissent valles, nisi
tam vicinum generis, virtutumq; TVRNI splendo-
rem habuissent. Crevit etenim ita à vallibus ex-
celsæ mentis magnitudo, ut grandem animam,
mens a terrenis abducta, cælis intulerit. Hæc ubi
anim

animadvertit Honor, impatiens diu subjici natum
ad Infulas Caput, ad arma sacros etiam vocat ti-
tulos, ut pro suo militent Praefule; longo instruit
ordine dignitatum acies. substernit Abbatialia Pe-
da, ut velut gradus habeat per quos secuturi as-
cenderent honores. Vidisses quam splendido appa-
ratu, processerant legiones honorariae; pro galeis In-
fulas, pro hastis Pastoralia, pro vexiliis Cruces
pro sago Purpuras inducebant. Et vero jam ad
Claustra cucurrerant, sacramento obstrictae ad Aras
Pontificias Dignitates; jam catenas collo aureas,
Capiti Tyaras, monilia pectori parabant, ipsumque
ABBATEM *Illustrissimum* Honori mancipatum in
praedam ducere pretiosam videbantur. Sed adhuc
munierat Arcem pectoris TVRNI virtus praesidia-
ria. Hinc pro fossis ingentibus stetit Humilitas,
inde contemptor honorum animus, omni vallō al-
tior, spem dignitatibus dejiciebat. Parte ab alia,
zelus ille qui pro Domo DEI, Ordinisque immuni-
tatibus, murum se toties opposuerat, inexpugnabi-
li Constantia. honorum tardabat impetum. Effusa
in egenos liberalitas, ita in profundum excrevit;
ut & naufragium adversa speraret acies, & voto-
rum suorum portum desperaret. Ita modestissimum
ABBATEM oppugnaturus, invenit honor, ita in
accessum, ut nec sua altitudine mentis Illius Cul-
men superari, nec dignitatum amplitudine, profun-
dae humilitatis abyssum impleri posse intelligeret.
Quare nova ad arma convertit honor animum, in-
solita quidem, sed virtuti ABBATIS consentanea;
& illa, quibus virtus sine jactura expugnari pos-
set. Cogitavit gloriosum ingeniosa honoris soler-
tia stratagemma: annulo fidem obligat, nullam se
ABBATIS Illustrissimi illaturum injuriam modo in-

modestiae mania admittatur, accessumque nullum etiam
dignitatum stipatus satellitio ad arcem pectoris Prae-
sulei habeat; necessaria Commissario, utilia Religio-
ni, gloriosa TVRNORVM Domui tractaturus.
Fregit haec iusta Honoris postulatio, virtutum cu-
stodiam Obedientiam. Reseravit portas, admisit
intra claustra Honorem, induxit ad ABBATEM.
Quod ubi honor obtinuit, grandi incedens passu,
speculatur munitionem, virtutesque praesidiarias con-
siderat, indefessam Ordinis Vigilantiam, vertit ani-
mo Religiosam Paupertatem, probat fortitudinem,
& gestienti laetitia inquit: poteram egestatem hanc
baculo Abbatiali, ista Domo expellere, vel jacen-
centem erigere fortunam, vel solidare titubantem.
Poteram Pedo Praesuleo protrudere humilitatem,
omnesque Religiosas umbras, auri illustrare fulgore.
Ast quis spem omni etiam Turri bellica erectam,
altius, potiundi Principis dejecit? quis hic omni
honoris apicem superior? Falleris honor, exigua Ti-
bi virtutum videtur Majestas? Cellae Religiosae, Cae-
li sunt, quocumque dignitatis culminem altiores. Clau-
stra non ergastula cogita, sed auream Divorum li-
bertatem. Illustres hic umbrae manent Dives Pau-
pertas, alta humilitas, omnesque quotquot cernis le-
giones, virtutes nobilissimae sunt ABBATIS *Illu-
strissimi*. Quod si Triarios videre desideras, hic Fi-
des firma; hic spes certa, ibi Charitas perfecta,
immobilem fixerunt stationem. Ipsius autem ABB-
B A T I S Illustrissimi armaturam si exambis? In-
duit pro thorace Justitiam, pro galea iudicium,
pro scuto inexpugnabili aequitatem. Obstupuit ad
haec Honor & quid amplius faceret, non invenit;
amor tamen, quem Illustrissimi accenderant tituli,
uffit intus, quod tantarum virtutum Praesul non e-
tiam

tiam suâ splenderet claritatē, quare verbis ut num-
mis loquitur, gemmis distinguit sermones, ut Il-
lustrissimum, virtutum gazophylacium, in suum
transferat ærarium, aurumq; auro addat. Sed per-
spicacissima COMMISSARIJ Modestia sprexit hæc
dignitatis illicia. Tunc desperato successu Religio-
sum se spondet, nutusq; expectat ABBATIS *Illustris-
simi*. Suscepit Clementissimus Præsul devoti Hono-
ris vota, Ipseq; suum promisit magisterium ut in vir-
tutum gymnasio instabilis, disceret perpetuitatem.
Quid ægerat veteranus in TVRNORVM Domo
honor, in Tyrocinio Reverendissimi prima discens
fundamenta? sequebatur individuus Comes ABBA-
TEM *Illustrissimum*, & identidem pro Monachali
galea, porrexit Tyram, pro cingulo, vittas Præ-
fuleas; pro collari, catenam auream; pro Scapulari,
Crucem; pro Cuculla, Purpuram; iniquum existi-
mans etiam Cardinales virtutes, sine trabeis suo in
Principe eminere. Et sic cum etiam minime spe-
raret ABBAS, jam esset *Illustrissimus*. Inscio enim
primùm obtulit Vagrovecensem Abbatiam. Et hanc
quidem, ubi virtus magis coli debuerat, atq; solici-
ta boni communis cura, infatigabili labore laudabili-
us consummari. Bene gnarus, virtutem ABBATIS
illas æstimare gemmas, quas sudor elicit; illo rube-
re murice; quem sanctior inflamat charitas. Et
hòc tandem ABBATIS *Reverendissimi* Modestiam,
vicit honor stratagemmate. Penset ergo Divina
Themis honoris solertiam, num ex æquo suo egit
cum Principe? transgressus Modestiae limites; inso-
litò morè gravem opum censum Religiosæ pauper-
tati nifus imponere; silentia, publicâ famâ, totq; po-
pulorum acclamationibûs turbavit; impetiit importu-
nus Claustra; gemino Infularum cornu, arietavit.

constantiam; & quidquid pretiosi in ABBATE
spes promiserat in spoliū honor tulit.

Ne vero quodvis honoris punctum, absq; de-
bita observatione percurrat dictio, omne tale nota-
verat ex quo etiam grandis virtutum corona, de-
scribi posset. Clarissima sunt, per claritatem Ge-
neris, per titulos Illustrissimos, perq; omne Decus,
ingentibus auctum splendoribus, concatenata serie,
deducta, Honoris testimonia; sed utiq; virtutum suf-
fragio, cum virtute magis deceat, quā sanguine
niti. Mumeroso agmine, stitit hoc in foro, trabea-
tos Honoris Orator, testes, sed virtute Duce. Mi-
litat ut pro Patria, Rege & Lege, sic pro honore
Illustrissimi COMMISSARIJ, Germana fortissimo-
rum Fratrum Cohors, sed Virtute Hercule; vel si
ad Aras Præfuli sacramento obstricti; Heroes No-
bilissimi, bella gerunt honoraria, neq; tunc milita-
rem solvunt cingulum, cum virtutibus obligati, au-
xiliares mittunt copias. Ptocul ab illis figmentum
Poetæ: nulla fides pietasq; viris, qui castra sequuntur;
Qui enim in virtutum Palæstra Tyrocinium egerant,
veterani, aluntur pietate. Non effodio velut evisce-
ribus terræ, ex Religiosis claustris, pretiosas TVRNO-
RVM dotes, quibus causæ præsentī, ad lancem Justi-
tiæ, ingens valoris appendam pondus; sufficit vel unica
Sor Admodum Reverendi Patris MATHIÆ TVRNO S. J.
Germani ABBATIS *Illustrissimi*, qui postquam mundo
& honoribus illuserat, pietatis Magister optime virtu-
tis alludit causæ. Ignibus accensus Lojolanis inextin-
guibili ardet Zelo pro virtute. Taceo amantissimam
Silentij BARBARAM ŁAKINSKA Ordinis Discal-
ceatarum *Sanctæ Theresiæ* Materteram Tuam ABBAS
Illustrissime, quæ in Turrim tutelarī suæ, omnem spem
Fortunæ trudens, libertati Deorum se asseruit; uni-
verse-

versâq; virtutis ingressa iter, ut citius ad æternæ felicitatis curreret terminum, nudo incessit passu. Quid memorem THERESSIAM TVRNIANKA Sororem Tuam ABBAS Germanam? quam Charitas inflammans Seraphica, Claram effecit Sanctitate? Jam Celsissimæ, Primatiales, Vice-Regiæ, Infulatæ, Virtutes, quantam huic causæ, Authoritatem afferunt, illi fidem præstent, quibus licuit virtutum omnium Prototypon, Sanctitatis Ideam, normam Justitiæ *Celsissimum* SZEMBEK *Primatqm Regni* Patrum TVRNORVM Domui non sine admiratione conspiceret. Magnus olim *Antonius* SZEMBEK nunc TVRNORVM Pater, ut virtutes, quas in Filiabus Dignissimis Castellanus *Naklensis* genuerat, educaret melius, Matrem probitatis elegit Religionem Seraphicam.

Et hæcenus ea tractavit dictio, quæ vel publica fama de Te ABBAS *Illustrissime* divulgavit, vel quæ testes virtutum Tuarum nuntiaverunt. Jam illa quæ oculis etiam libare licuit, aggredior. Quid enim cum Prometheo à Sole valet radios rapere, ut virtutes demonstrem illustrissimas? aut cur cum Jasone suffurari lanam videar, ut Pietati texatur trabea? cum ipse sanguis *Illustrissimi* murex est præciosus ad purpuram; & sudor à fronte deciduus in gemmas abit ad coronam virtutibus redimiendis. Proinde absolves Præsulea dignitate, ream virtuti Tuæ dictionem ABBA-TVM MAXIME, quod non Tua statim merita, pro virtutum Tuarum testimonio prima in facie recitaverit. Clarior utiq; Sol, pluresq; spectatores habet cum declinat ad occasum. Et flumina vastioris conspiciuntur alvei, cum intrant in mare. Sic magna Tua merita, majorem causæ augment splendorem, cum diem quam honor Virtuti dixerat claudunt, Pietati Sereniorum accensura. Nullus enim locus est, cujus splen-

Romæ
consecra-
tur Abbas.

dori ex clarissimarum virtutum Tuarum luce, non
plurimum Dignitatis accesserit. Parum erat Nobi-
lissimæ Virtuti in Patria insignia dare documenta,
Roma ipsa adeunda erat, illustrissimarumq; dotum
gloria illustranda, quæ omnibus ad virtutem sectandam
lux erat. Assurgebat septicolli vertice Civitas illa
tanto hospiti, orbisq; caput adveniēti inclinaverat.
Vndæ Tyberis, altiore sese attollebant fluctu, ut graves
meritis hospitio possent capere TVRNORVM an-
choras, & intractabili dorso vectigal afferre humani-
tatis. Quantum ibi Sapientiæ indicium, specimen
probitatis, & omnis iusti & æqui singulorum de se
iudicium reliqueras? Exoptabant Te Cathedræ Do-
ctorem sacra jura Justinianum, templa Præsulem. Imo
ut merita in STEPHANO coronaret Roma, Insulam
imposuit; nec prius cum honore luctantem dimisit,
quam BENEDICTVM. Jam à Roma secundo flu-
mine vehebantur Cistercium virtutes tuæ, ubiq; me-
riorum linquentes vestigia, adeò ut etiam in aquis,
quivis viam gloriæ TVRNI non ignoraret. Vidisse
erat, quam profuso gaudio fontes Cistercij effunde-
bantur; & intra littora lætitiā suā continere non
valentes, suo se exhauriebant plausu, quod tanti Præ-
sulis Decorī, altum gloriæ attollere non possent. Quo
tunc in folio gravem meritis amor omnium Te loca-
verat? Offerebant singuli pectora, ut tu omnium a-
nima cordi insedissem. Conspiciebant Te Vniuersi,
Pietatis normam, Humilitatis exemplar, Religionis
regulam, ad quam suos efformabant mores. Crede-
bat Te solitudo illa Stephanum alterum, suos fontes
venisse coronare. Ab extero Sole in Patrium rever-
sus Solum, Paradisum implantaſti virtutum, ubi Pre-
metensis Rosa pietatis explicaret centifolia, Jam
enim dolendum suum erubuisset statum, nisi Tu
Purpurâ

Purpurâ illam contexisses. Expungeretur forte semper in flore integritas Abbatia, acutis in perniciem ejus fatorum spinis, nisi Zeli Tui armaturam indueret.

Ex angustiis veteris monasterij, ad Augustal gloriæ ascende Illustrissime. Stricta gemebat Premetenſis fortuna, nunc cum Avitis Anchoris a jactis novi Clauſtri fundamentis, in sublime attollit caput. Feciſti obligatos Tibi ſuperos, dum ad pedes Illorum, velut quosdam compedes, fuſo de argento, aurea ſane liberalitate, jeciſti antependium. Non poteras melius, quàm ſic ſpreviſſe fortunam, ante pedes Divorum projiciendo. Propitios Tibi Deos crede, en ad aras jacent ſupplices opes. Perſpectum clare omnibus, ubi cor Tuum inhabitat, cum Tuus theſaurus ante altaria conſpicitur. Sed plus adhuc ab Avitis Anchoris ſpes promittit, quia Thronum Regi Regum à Te, vere ad ædificationem Principe, ædificandum; quantâ pompâ & adoratione futurâ, facile conjicitur, cum ante fundamentum argenteum, ſecluntur genua. Sperate in hoc Præſule omnis Congregatio Premetenſis, aurea vobis reditura ſæcula, cum in tabernaculo veſtro ſæculorum Dominum habebitis inquilinum. Æſtimet ergo hæc Divina Themis aurei ABBATIS talenta, pretioſaſq; libret virtutes, & cui debeatur Illuſtriſſimus alto decernat judicio. Meritorum enim cenſus ſunt virtutes; illis jure debetur, quidquid merito acquiritur propter eas.

Componite velâ Oratores; jam in portu Patrijs ſub Anchoris; ſtat præſens cauſa, jam Inſulati actoratus Honoris, cum virtute Principe, pacis oleâ. Aſtræa coronare nititur, decernitq; minime expedire, tam Honori Illuſtriſſimo, contra clariffimum virtu-

tum nitorem, quam virtuti Nobilissimæ contra Præsu-
leæ Dignitatis Majestatem, sacram, & cum pulchra
invidia movere litem. Quid amplius erectis radijs,
velut aperto ore: cælos invocare, Numina precibus
fatigare contendis Infula? Quid annule longos mæ-
sti animi de puncto honoris ducis circulos? Præsu-
leæ Scipio, frustra indignabundus post fusas humi-
prostratus preces, in minas assurgis, frustra velut vir-
ga Mercurij; non uno cincta serpente, virtutem ex-
sibilas! Attolle jam serenior frontem, conculcate
toties Principis Modestiam Infulate honor! Cessa lu-
stitiæ urnam, velut Apollinis cortinam pulsare, sen-
tentiam velut oraculum pro Te accepturus. Etenim
ex Illustrissimi Commissarij capite ut ex Olympi-
vertice, tantum non sydera utroq; cornu feries,
transcendes cælum Infula. Grandem in Orbem
cresces annule, ad tantum admissus pollicem; cresces
donec è honoris Tui puncto, adimpleas Vniversi am-
bitum. Ipso attactu pretiosior, quasi Mydam aut-
Cresum sustentasses, effulgebis scipio; dignusq; eva-
des, quem pro sceptro ferat Jupiter, Deosq; advo-
cet, imperetque. Quid ad hæc virtus Nobilissima?
quid sublimis cæloq; affinis humilitas? quid mode-
sti dignitas animi perturbat mentis intima? felix
Infulati honoris non te moveat successus. Cum digni-
tatum auge, assurges cælo terræq; adoranda; & li-
cet ipsa Tibi laus es ipsaq; corona (: cum & Do-
donea quercus etiam sine fastigio, ingens comparet;
magnosq; corpore transcendit sylvam:) tamen ma-
jor videtur sol cum ad meridiem ascendit; sublimi-
or, cum montium inambulat fastigijs; splendidior-
& Tu adoraberis, cum ad honorum meridiem Tu-
os diffundes sanctitatis radios, terram cum Sole il-
luminabis, ac velut fixum in dignitatum polo sy-
dus,

dus, alta petes. Tu quidem **ABBAS Illustrissime**
Sacrae Regiae Majestatis **SECRETARIE**, id est
 grande virtutis modestæ arcanum, latere constitue-
 ras, tanquam pretiosus meritorum thesaurus, tamen
 ita etiam cum Avitis Anchoris abscondi non pote-
 ras, quin palam esses honori, palam ultro queren-
 ti Dignitati Te magnum Cistercij Decus. Jam e
 plausu Orbis, votoq; omnium **VICARIVS GE-**
NERALIS salutarî, jam per ora omnium ire_,
 solus Tu adhuc nesciebas, Te esse (: o Honor no-
 ster:) **COMMISSARIVM**, cum jam publico
 oraculo, nominaissent, impetrassent, a Superis vota
 omnium. Rubes nunc ad hujus dignitatis mentio-
 nem, alta demissi cordis modestia? expallesces ad-
 huc, o verecunde! gratiosissimi vultûs murex, ad
 majoris honoris purpuram; pinges te o laudanda
 pulchri pudoris verecundia! sed murice; erubesces
 amplius, sed ad immensi sanguinis decorem trabe-
 atum. Plura loquar, quia vera. Cælos penetra-
 bis; in terris Principem *Illustrissimum Mecenatem*_
Amplissimum possidebis, ne habeas, quid laudabili-
 ter Honori Presuleo invides. Fidem dictis negas?
 attentam quæso præbe aurem, o! Virtus colendis-
 sima_. Ausculta & Tu Honor Illustrissime, quid
 de vobis Divina Themis pronuntiabit.

Jurium Divinorum Superarbitra, Cælorum Affi-
 strix sedibus, Vniuersæ moderatrix terræ, Justitia,
 appensis ad lancem Themidis Testium depositioni-
 bus; graviq; rationum pondere in causa Honoris
 Virtutisq; *Illustrissimi Reverendissimi* **TVRNO Com-**
missarij Generalis Mecenatis Faventissimi, quoniã *justa pari*
premitur cum pondere libra, *prona nec hac plus parte se-*
det nec surgit ab illa. Idcirco sic decretorum mode-
 ratur iura suorum, pro parte utriusque, concordem.

Decretum
 pro parte
 honoris &
 virtutis.

Virg.

litem moventium, favorabilem statuendo sententi-
am: Juri naturali *Illustrissimi* STEPHANI TVRNO
inhærendo debetur Honori, Jus enim hæreditarium,
quod à tantis Prædecessoribus in Illustrissimum de-
volvitur, omnem a Justitia exposcit dignitatem ti-
tulosque. Sed quia etiam Jura Sacra violare ini-
quum est, vi Statutorum Ordinis, jure Religionis,
merito, virtuti adjudicatur ABBAS *Reverendissi-
mus*, utriq; vero COMMISSARIUS. Quare
possideat quod suum est Honor, Virtus quod suum
colat, ambo unum sequantur, ament ac adorent. Sit
Honoris Custos Virtus, Virtutis sit Comes Honor,
utriusq; sit TVRNO Dominus.

Ergo jam eo pede quo ad immortalem perre-
xisti gloriam, eo Comitatu, quo Divus honor tri-
umphum acturus, stipari vellet progredere *Illustris-
sime* COMMISSARIE ad Honoris virtutumque
Capitolium. Sequitur Te multis stipatus Dignita-
tibus honor, deducunt virtutes ipsæ, ferunt populi,
desiderijs, tripudijs, manibus etiam Cistercienses,
quasi animis inferre vellent. Tam altæ sunt gesti-
entium acclamationes, ut cælum audiat, tam inter-
se confusæ, ut vota discerni nequeant, nisi cum Tu
ABBAS, cum Pater, cum Commissarius, compel-
laris, eo quod hæc Nomina sint vocalissima. Et
hoc est quod de Te Sacri statuerant Canones, istud
quod Tibi causæ huic præsens, deferre debueram,
ante pedes prono cultu depono; hoc ante aram Ho-
noris Virtutisq; appenso voto: Vive tantas ætates ut
pulchrum Tui Senium sæculum sit dignitatum
Ament Dij virtutes Tuas melioremq; de
Te ferant SENTENTIAM.

CON;

CONCLUSIONES THEOLOGICÆ, CANONICO-MORALES

Ad primos IV. Titulos Lib. I. Decretalium.
GREG: IX. P. M.

I:

US Canonicum, est: Jus positivum à Summis Pontificibus Ecclesiæ Catholicæ traditum, & approbatum, quò actiones & mores fidelium ad Cultum DEI, ordinem politicum in Statu Ecclesiastico, pacem & justitiam in populo conservandam, ac ad finem supernaturalem diriguntur. I. C.

II.

Decretum Gratiani per se non habet vim Iuris decisi-
vi, seu Authoritatem Legalem; contenta tamen in eo habent vim illam, quam habent fontes, ex quibus sunt desumpta. I. C.

III.

Si provisi de Beneficio Curato, intra duos menses culpabiliter non emittant Professionem Fidei, privari debent, probabiliter etiam antè Sententiam Iudicis declaratoriam fructibus, quos post lapsum bimestre perceperunt. *Trid. Sess: 24. de Refor. C. 12.*

IV.

Imperator Romanus, alius de Iure esse non potest, quàm Catholicus, *Cap. Venerabilem 34. sub § Verum. de Elect.*

V.

Lex secundùm definitionem suam est: Præceptum commune. *L. 1. ff. de LL.* Quæ physicè sumpta, consistit formaliter in solo actu voluntatis, quò Legislatores efficaciter obligat subditos.

VI:

DE ratione Legis propriè dictæ est: ut pro Communitate aliqua perfecta. *L. 1. Iura 8. ff. de LL.* à potestate publica, eaq; in suo Ordine Suprema. *Bald in L. 1.*

(1)

ff de

ff de Iust: & Iur: & propter bonum Commune feratur.
Glos. ad L. 1. ff de LL. Item ut sit perpetua saltem ne-
gativè: Cap. fin. de Offic. Leg.

VII.

DE ratione Legis est: ut sit iusta seu honesta, quò ad materiam, non tantùm negativè, sed etiam positivè, ut sit iusta quò ad formam, & præcipiat moraliter possibilia. *S. Isid. L. 5. Etymol: c. 21.*

VIII.

Promulgatio actualis & exercita non est de ratione formali & essentia Legis, sed ad hoc ut Lex obliget in actu secundo, necessariò requiritur tanquàm conditio. Acceptatio verò Legis à populo, per se^{non} requiritur ad valorem Legis. *L. 1. ff de Const. Princ.*

IX.

Datur in DEO Lex quædam æterna. *S. Th. 1. 2. Q. 91. ar. 1. Cic. Lib. 1. de LL.*

X.

Lex naturalis in nullo suo vero præcepto est propriè & formalitèr mutabilis: Nequè sic à potestate Divina, aut humana dispensabilis. *Gratian in Decrec. Dist. 5. Imp. § 11. Instit. de I. N. G. & Civ.*

XI.

Lex Divina Vetus, quò ad suam obligationem, jam cessavit, fuitq; abrogata per CHRISTVM. *Cap. un. de specie purif. post part. In Lege Divina nova, nec Summus Pontifex potest propriè & directè dispensare. Can. Contra. 7. XXV. q. 1. Can. sunt quidam. 6. Caus. & Q. ead.*

XII.

Leges Ecclesiasticas universales, quibûs obligentur omnes Christiani per totum mundum, potest ferre Summus Pontifex, & quidem solus. *Extrav. com. Vnam Sanctam de M. & O. Habetq; suam potestatem immediatè à DEO sibi concessam. alleg. Extrav. Vnam Sanctam. Estq; major Concilio Oecumenico. Can. Concilia Dist. 17. Can. nunc autem. Dist. 21.*

XIII.

Episcopi Iurisdictionem, & potestatem suam legislativam, habent immediatè ab Ecclesia, ejusq; Supremo Capite, eoquè mediantè à CHRISTO Domino. *Can. Qui se scit. 12. II. Q. 6. Can. omnes 1. Dist. 22.*

XIV.

XIV.

Concilium Generale legitimum, est infallibile in definiendis Fidei Articulis, & faciendis morum Decretis. *Can. sicut S. Evangelij Dist. 15.*

XV.

Leges Civiles universales, totum Imperium obligantes, potest ferre Augustissimus Imperator, vel solus, ut olim, vel cum consensu Statuum Imperij, ut hodiè *L. 1. § ult. Cod. de LL.* Constitutiones particulares possunt Principes ac Status Imperij, tam Ecclesiastici, quàm sæculares, pro suis Territorijs respectivè condere, etiam Iuri communi contrarias. *L. 9. ff. de I. § 1.*

XVI.

Potest Capitulum Ecclesiæ Cathédralis Sede vacante condere Leges perpetuas. *Arg. Cap. un. de M. § O. in 6. Abbas in Cap. Cum olim. 14. eod.*

XVII.

Infideles non obligantur directè Legibus Ecclesiasticis. *Cap. Gaudemus 8. de Divort. Benè verò Hæretici. Cap. Majores. 3 § Item quaritur. de Baptis.*

XVIII.

Leges Pontificiæ Romæ solemniter promulgatæ, de se probabiliùs vim obligandi habent, pro tota Ecclesia, absq; ulteriori earundem in Provincijs publicatione, nisi aliud in specie fuerit expressum, vel alicubi Privilegium aut consuetudo sit in contrarium. *Abbas in Cap. Noverit 79, de sent. Excom. Cap. 1. de Postul. Præl.*

XIX.

Legislator humanus tam Ecclesiasticus, quàm Civilis potest per suas Leges obligare subditos sub peccato, in conscientia coram DEO. *Trid. sess. 7. Can. 8. de Baptis. Can. Quo Iure 1. Dist. 8.*

XX.

Legislator Princeps non obligatur Legibus quæ suis; licèt sæpè obligetur, vel ex Iure naturali, Vel ex decentia. *L. 1. ff. de LL. § L. 23. ff. de Legat. III.*

XXI.

Legislator humanus etiam Ecclesiasticus non potest per suas Leges directè præcipere actus purè internos. *Cap. sicut 33. de Simon. Cap. Tua Nos. 34. eod. L. Cogitationis 18. ff. de panis.*

(2)

XXII.

XXII.

Subditi extra suum Territorium existentes, non tenentur Legibus sui Territorij. *Cap. ut animarum: ult. h. t. in 6.*

XXIII.

Peregrini regulariter non tenentur Legibus alieni Territorij, ad quos accedunt, & in quo transeuntè morantur. *Glos. in Can. Illa II. V. Liberas. Dist. 12.*

XXIV.

Is cui concessa est in Lege Superioris dispensandi potestas, potest etiam secum ipso dispensare. *Castro-Palao. Tract. 9. Disp. 6. punct. 7.*

XXV.

Dispensatio finè justa causa per Legislatorem concessa, est valida; non tamen licita. *Abb. in Cap. At si Clerici. 4. §. de adult. Trid. sess 25. Cap. 18. de Refor.*

XXVI.

Rescriptum justitiæ non extenditur contrà heredem illius defuncti, contra quem adhuc vivum fuit impetratum. *Cap. significavit. 36. h. t.*

XXVII.

Rescriptum justitiæ dolosâ sub-vel obreptione impetratum, est ipso jure nullum. *Cap. super literis 20. eod.*

XXVIII.

Lex humana tam Ecclesiastica, quàm Civilis, potest contraria consuetudine abrogari. *Cap. ult. h. t. L. De quibus. 32. ff de LL.*

In omnibus glorificetur **DEVS** (:a:) Per Quem Reges regnant, & Legum conditores justa decernunt (:b:)

a S. BENED. c. 57. Reg. b. Proverb. 8.

entur
in 6.

Terri-
oran-

estas,
Tract.

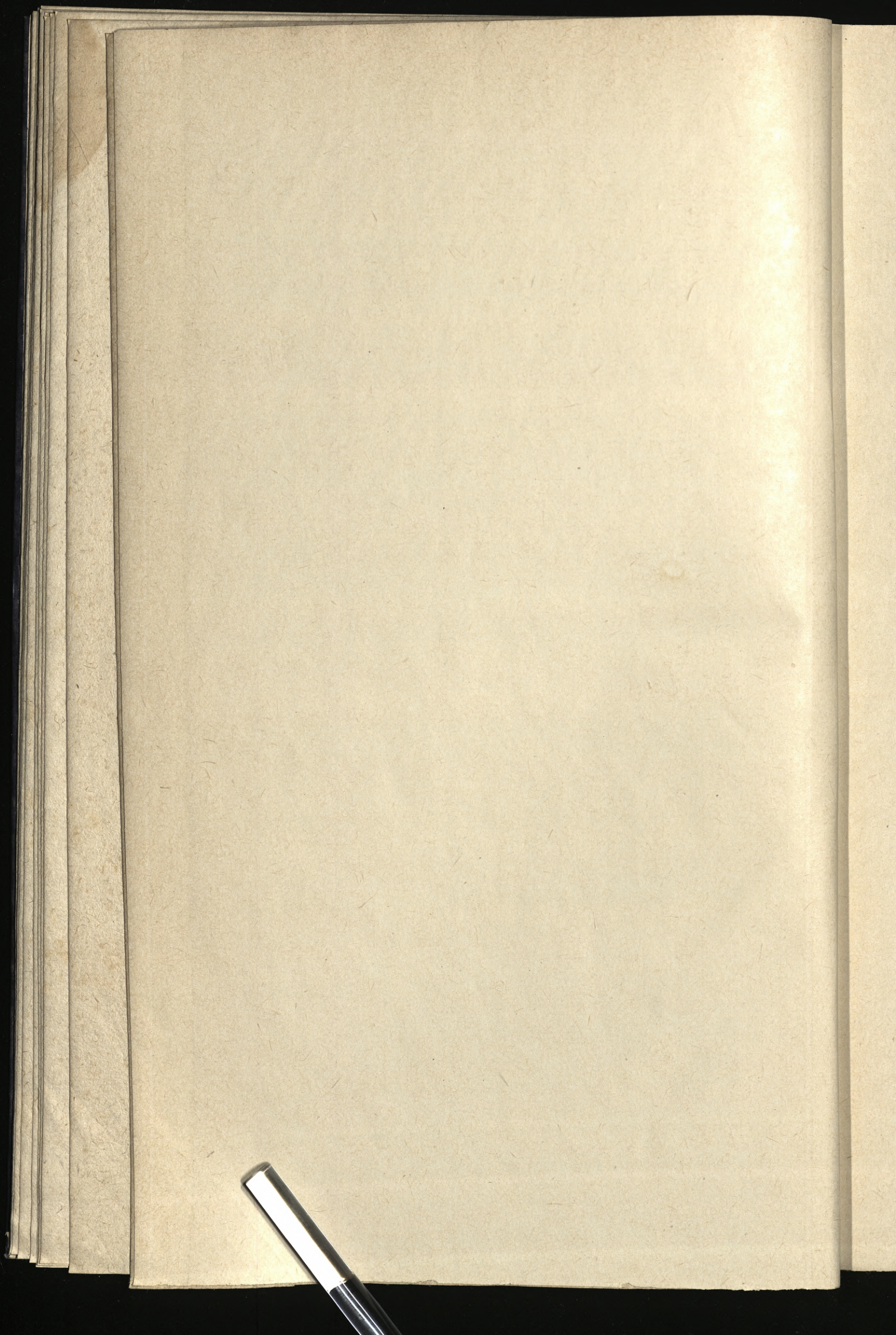
cella,
Cle-

illius
atum.

etra-
eod.

con-
e qui-

eges
(:b:)

BIBLIOTEKA KÓRNICKA

37451

